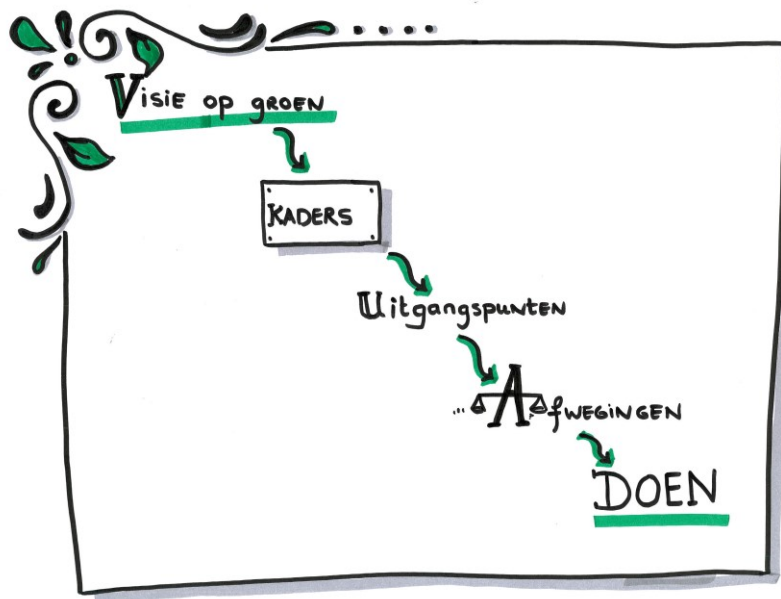

Bestuursopdracht Groenvisie

Inhoudsopgave

Inleiding	2
Groen van grote waarde voor gezond leefklimaat.....	2
Beoogde resultaten: ambities verbinden en waar maken.....	2
Redenen om te komen tot integraal groenbeleid	3
Opdracht raad en college Zwijndrecht	5
Samenwerking met andere partijen	5
Uitgangspunten voor de groenvisie:	6
Opdrachtgever-/opdrachtnemerschap	7
Proces	8
Relatie met visie op Zwijndrecht	9
Planning en producten.....	9
Afbakening: wat doen we met de groenvisie?.....	9

Inleiding

Voor u ligt de bestuursopdracht om te komen tot een groenvisie met uitvoeringsprogramma.

Wij hebben ambities op gebied van groen verwoord in onder andere het (geactualiseerde) raadsprogramma 2014-2018. 'Groene' beleidsnota's zijn in voorbereiding of al gemaakt, zoals een nota over biodiversiteit of bomencompensatie. Wij hebben - om deze meer in samenhang te brengen en te voorzien van uitvoeringsprogramma – nu deze bestuursopdracht voor een groenvisie opgesteld. In de kadernota hebben we deze groenvisie al aangekondigd. Deze bestuursopdracht beschrijft waarom en hoe we willen komen tot een groenvisie en wat we opleveren. Wij hebben met de gemeenteraadsleden eind mei gesproken over hun verwachtingen en wensen voor een groenvisie, deze hebben we zo goed mogelijk verwerkt.

Groen van grote waarde voor gezond leefklimaat

In het geactualiseerde raadsprogramma 2014-2018 ligt de focus op drie hoofdthema's waarvan er één 'groen' is. Terecht, want groen en de kwaliteit van groen in onze gemeente is van groot belang voor onze inwoners, ondernemers maar ook dieren en de natuur zelf.

Groen in onze leefomgeving heeft vele positieve effecten:

- Positieve invloed op gezondheid want groen zet aan tot bewegen (ook met een positief effect op sociale cohesie).
- Het levert koelte, absorbeert fijnstof en verbetert de luchtkwaliteit en kan teveel aan water bergen.
- Een groene omgeving is fijner om in te wonen, werken en recreëren.
- Huizen worden meer waard; groen heeft een economische waarde, niet alleen voor huizen maar ook voor winkels en bedrijven. Het zorgt voor een aantrekkelijke werk-, leer- en woonomgeving én een aantrekkelijk vestigingsklimaat voor nieuwe inwoners en bedrijven.

Groen is in vele opzichten van grote waarde voor een gezond leefklimaat. Ook wetenschappelijk onderzoek toont dat aan: het kan vaak tegen de minst hoge maatschappelijke kosten het hoogst mogelijke maatschappelijk rendement geven. Zowel op het gebied van gezondheid, creativiteit, leervermogen, sociale cohesie als het stedelijk klimaat en de luchtkwaliteit. Elke euro investering in groen levert een groter rendement op in het betreffende beleidsveld.

Beoogde resultaten: ambities verbinden en waar maken

Het uiteindelijk gewenste resultaat van de groenvisie is kwalitatief goed groen in onze gemeente dat bijdraagt aan de gezondheid en het welzijn van onze inwoners, het karakter van Zwijndrecht en het vestigingsklimaat voor bedrijven en werknemers. Daarmee draagt het bij aan goed leven in de Drechtsteden.

Er wordt een nadrukkelijke relatie gelegd met de visievorming op de sociaal ruimtelijk economische opgaven in onze gemeente en welke rol groen kan spelen bij de verbetering daarvan. De groenvisie sluit qua timing en inhoud aan op het visietraject dat de raad en

college van Zwijndrecht doorlopen. De groenvisie levert een bijdrage aan het realiseren van de brede integrale visie op Zwijndrecht.

Het resultaat van deze bestuursopdracht is een praktisch raamwerk om groene keuzes te maken geïntegreerd met ander beleid en in lijn met focus uit de algemene visie. Meer daarover bij de paragraaf Relatie met visie op Zwijndrecht.

Samenhang en kaders leveren heldere afwegingen

Met de visie over groen gemaakt voor én met de samenleving hebben we straks een samenhangend beleidsdocument met ambities die kunnen inspireren maar waarvan ook duidelijk is dat ze (uiteindelijk) realiseerbaar zijn. Dus mét een uitvoeringsprogramma

Groenbeleid moet beter onderbouwd en meer in samenhang worden gebracht om zo heldere kaders en uitgangspunten te bieden die van invloed zijn op afwegingen op diverse terreinen. Het geeft inzicht in keuzes, functies en doelstellingen van groen. Een van de doelen is begrip voor en bewustzijn van de meerwaarde van groen. En dat het de zichtbaarheid van wat we doen én waarom, vergroot. Zodat bij het maken van keuzes groen een van de afwegingen is. Keuzes over groen maken we als college en raad samen, we zijn gezamenlijk eigenaar van die keuzes.

Een visie op groen helpt om - bij veranderingen - de juiste investeringskeuzes te maken. Het telt mee als leidraad voor budgetten. Maar ook als het gaat om keuzes voor bijvoorbeeld toename van het aantal woningen in Zwijndrecht. De visie is sturend voor wat we beheren aan groen en de manier waarop zoals het IBOR.

Redenen om te komen tot integraal groenbeleid

Balanceren

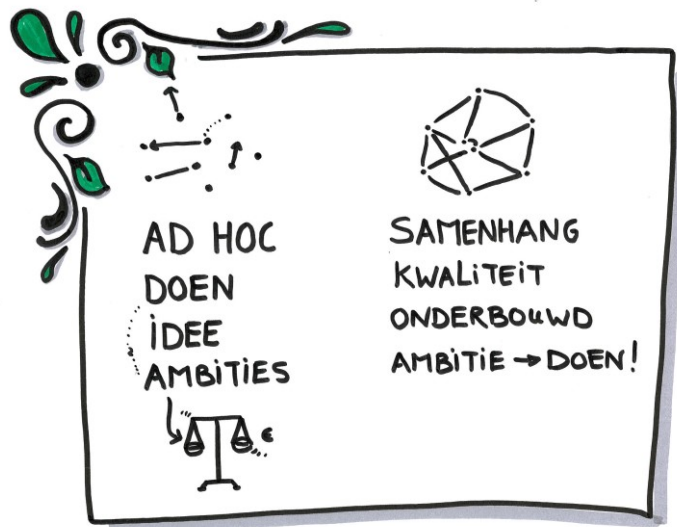
Het beheer van het vele openbaar groen in onze gemeente is voortdurend afwegen; wat is de beheerambitie en hoeveel geld kunnen we daar aan besteden. Met de groenvisie willen we nagaan waarom het groen op een bepaalde plaats is aangelegd en of het de functie goed vervult of dat hier een wijziging in kan komen (groen met een andere functie). Deze afweging kan leiden tot een ander beheer en daarmee gepaard gaande kosten. Door het groen te bezien op functionaliteit zien we ook waar groen (of een boom) veel of weinig bijdraagt aan een straat of wijk. En waar dat het best zou bijdragen. Dat maakt het afwegen van besluiten tot vergunningverlening makkelijker maar vooral transparanter, immers weigeringsgronden op basis van functionaliteit zijn dan bekend. De groenvisie zal de visie op functies van groen beschrijven; waarom is groen van belang voor Zwijndrecht?

Met de groenvisie krijgen we ook inzicht in compensatiemogelijkheden van groen.

Meer samenhang en zicht op uitvoering

Meerdere (beleids)documenten die duidelijk met elkaar verband houden zijn in de maak of reeds vastgesteld. Dat is goed nieuws, want dat is een stevige basis voor de groenvisie.

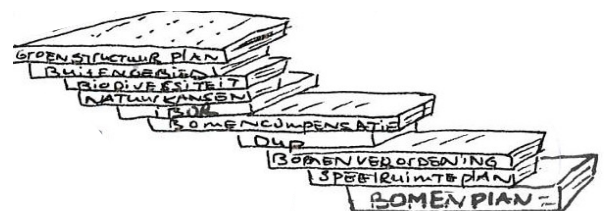
Vanuit verschillende beleidsterreinen zijn er dus ambities en acties. Zijn die wel waar te maken? En hoe ver gaan we daar in? Wat hebben we ervoor over? Hoe zetten we onze mensen en budget in met het meeste resultaat? Op zo'n manier dat het past bij de identiteit van Zwijndrecht én het geld dat we daar als gemeente voor over hebben. En wat is onze strategie bewonersparticipatie over beheer en onderhoud van groen?

De documenten en ambities hebben raakvlakken met groen maar hangen onvoldoende samen of zijn niet met elkaar in verbinding. Dat leidt tot losse acties, ad hoc besluiten of tot enkel ambities die nooit tot uitvoering komen. Dat willen we beter doen.

Uit onderstaande stukken putten, dienen als bron voor de groenvisie:

- Concept Nota Biodiversiteit
- Bomencompensatiebeleid
- Bomenplan 2017 (definitief)
- Ontwikkelstrategie 'Buitengebied' (visie en uitvoeringsprogramma) & Deltapoort
- Beeldkwaliteitplan Lindtsedijk en omgeving
- Energievisie Zwijndrecht
- Het Groenstructuurplan 2013-2018
- Het Groenstructuurprogramma Zwijndrecht
- Stedelijke ecologische structuur (2000, recenter?)
- Actieplan groen
- Beheersvisie begraafplaatsen?
- Snippergroen (voorwaarden en rapportage)
- Duurzaamheids Uitvoeringsprogramma (meest recente)
- Natuurwaardenkaart en Natuurkansenkaart
- Gedragscode flora en faunawet
- Inventarisaties flora en fauna (door stichtingNLZW)
- NME beleid (nieuwe + uitvoeringsplan)
- Integraal Beheerplan Openbare Ruimte 2014- 2017 en 2017-2020 (IBOR)
- Waterplan van H tot Z 2003
- Waterplan Heerjansdam 2004
- Waterstructuurplan 2007
- Hemelwaterbeleid Zwijndrecht 2015
- Structuurvisie Zwijndrecht
- Stadscentrum Zwijndrecht (2002)
- Speelruimteplan
- Woonvisie

Wat we voor ogen hebben is om documenten, doelen en ambities met elkaar te verbinden; om te voorkomen dat er tegenstrijdigheden ontstaan maar ook om de kans op realisatie te vergroten.

Wat nodig is, is het inzicht te krijgen in hóe ambities gerealiseerd kunnen worden. Daarvoor maken we een uitvoeringsprogramma (wat gaan we wanneer doen). Als ook een uitvoeringsprogramma is vastgesteld is dat het startsein voor de uitvoering binnen de organisatie. Zo voorkomen we dat er wel beleid komt maar dit niet doorwerkt in wat we dóen.

Groenvisie aangekondigd bij de raad

Met deze visie voldoen we aan een aan de raad aangekondigde actie om te komen tot een groenvisie. In de Kadernota 2018 kondigen we aan: 'In 2018 volgt op basis van het nieuwe integraal groenbeleid een voorstel hoe we vanaf 2020 omgaan met omvormingen en wat de kosten zijn.'

Met de beleidsnota's in voorbereiding en de noodzaak om te komen tot goede uitvoering (én reële ambities) was het nu een logisch moment om te besluiten een integraal groenbeleid op te stellen, voorzien van een uitvoeringsprogramma.

Opdracht raad en college Zwijndrecht

In het raadsprogramma en de kadernota is een groenbeleid aangekondigd. De focus van het geactualiseerde raadsprogramma ligt op drie hoofdthema's: 'Groen, Energie en Grondstoffen. "Groen is van ongekende waarde voor een gezond leefklimaat....blijven inzetten op kwantitatieve en kwalitatieve groenwaarden'.

Wij hebben de raad met een workshop geïnformeerd over en betrokken bij de bestuursopdracht in wording. Dit om te peilen wat hun verwachtingen zijn en hun input voor de groenvisie te verzamelen, wat verwerkt is in deze opdracht. Met het toesturen van de bestuursopdracht aan de raad zijn zij op de hoogte van de groenvisie en de stappen die daarin gezet worden rondom de verkiezingen volgend jaar. De raad zal de groenvisie vaststellen. Het college geeft de opdracht om daartoe te komen.

Samenwerking met andere partijen

De rol van de samenleving bij groen is groot. Een groene gemeente is niet alleen een 'pakkie aan' van de gemeente. Groen en natuur, daar zijn we allen mede-eigenaar van. De gemeente wil dat mede-eigenaarschap stimuleren en faciliteren.

Initiatieven van inwoners en ondernemers moeten we koesteren en ondersteunen. Een mooi voorbeeld daarvan is de samenwerking die is ontstaan bij de Hooge Nesse. Dat is een coproductie geworden, net als de inrichting van tijdelijke open plekken in onze gemeente.

Het opstellen van de groenvisie pakken we in interactie met externe partijen op.

We willen onze inwoners maximaal betrekken en enthousiasmeren om onze groene omgeving te onderhouden en/of te adopteren. Meer dan voorheen willen we samenlevingsgericht werken, dus leggen meer nadruk op het organiseren vanuit mensen met initiatieven in onze gemeente. We staan open voor initiatieven en laten hen ook meedenken, mee-ontwerpen en mee-onderhouden. Dat betekent dat we een door de samenleving gedefinieerd einddoel voor ogen hebben en daarop financieren (ongeacht de weg hier naar toe, zoals het beheer). Daar waar het inzet en middelen van openbaar groen betreft, besluit het college van burgemeester en wethouders en de gemeenteraad. Immers,

de gemeente zorgt voor het openbaar groen en beheert dat binnen het beschikbare budget. Dat betekent ook keuzes en verschil durven maken in onderhoudsniveaus.

Uitgangspunten voor de groenvisie:

De onderstaande uitgangspunten gaan we verder uitwerken in de groenvisie:

Denken vanuit kwaliteit van groen. Dat betekent dat we bijvoorbeeld de bestaande groenstructuur kritisch tegen het licht zullen houden. Want draagt het bestaande groen bij aan functies die we van belang vinden in onze gemeente? Hebben we het juiste groen op de juiste plek? Het wordt tijd om te duiden wat we verstaan onder groen, wat voor groen we in onze gemeente hebben en waarom dat zo is aangelegd? Voldoet dat groen nog aan de oorspronkelijke uitgangspunten en past het beheer van de groen nog wel bij het huidige gebruiksdoel? Door keuzes te maken kunnen de beheerlasten hopelijk zelfs lager uitvallen.

Groen dienend aan vele andere functies en ambities. Gaan we daar al bewust genoeg mee om? Want hoe gaan we bijvoorbeeld om met klimaatveranderingen en hevige regenbuien? Accepteren we meer water op straat per jaar of zorgen we dat we daar rekening mee houden? Door groen ook meer in te zetten als waterberging? Of als 'temperatuurverlager' bij sterk versteende gebieden in de buurt van zwakkere doelgroepen (voorkomen van hittestress). Groen kunnen we ook zien als instrument om mensen te verbinden. We leggen nadrukkelijk de relatie met het thema Energie & Landschap in de energievise en de overkoepelende visie op Zwijndrecht.

Gezondheid en milieu nemen we mee als criterium voor groenbeleid. We hechten waarde aan biodiversiteit, een rijkdom aan verschillende levensvormen. De relatie tussen natuur, stedelijke omgeving en buitengebied staat hierbij centraal. Kunnen we natuurkansen binnenstedelijk verzilveren en natuurlijke verbindingen tussen stedelijk gebied - en buitengebied versterken, waardoor planten en dieren gemakkelijker toegang tot de wijken, het dorp en het centrum van onze gemeente krijgen? Groen is ook spelen, rust en educatie. Groen is ontmoeten en een stukje natuur van dichtbij beleven.

Kosten van groen breder bezien. Het is goed de bijdrage van groen te duiden en mee te nemen in afwegingen die niet direct met groenbeheer te maken hebben. Zoals voor herstructurering en woningbouw. Hiervoor zijn handige tools. Past het binnen bestaand budget of kunnen we tegen meerkosten groen van grote meerwaarde laten zijn? Bij groen denken we ook na over lange termijn (kosten van beheer maar ook de groene bijdrage).

Plekken en structuren. Sommige plekken zijn van groot belang voor het groen in Zwijndrecht. Of verdienen extra aandacht omdat er te weinig groen is of het groen juist bijdraagt aan de identiteit van Zwijndrecht.

Meedoen met groen. Van wie is groen? Van de gemeente? Van inwoners en ondernemers? Het is de ambitie om de samenleving bij groen intensief te betrekken. Groen en natuur, daar zijn we allen mede-eigenaar van. De gemeente wil dat mede-eigenaarschap stimuleren en faciliteren. En wil een vooruitstrevende aanpak als het gaat om samenlevingsgericht werken op het gebied van groen.

De beleidsnota's in wording zullen onderdeel gaan uitmaken van het integraal groenbeleid. Dat betekent dat we ze niet apart zullen afronden en vaststellen.

Opdrachtgever-/opdrachtnemerschap

Opdrachtgever is wethouder Groen Jacqueline van Dongen, medeportefeuillehouder is Robert Kreukniet (openbare ruimte). Opdrachtnemer is de afdeling Ruimtelijke Ontwikkeling in nauwe samenwerking met de afdeling Planrealisatie.

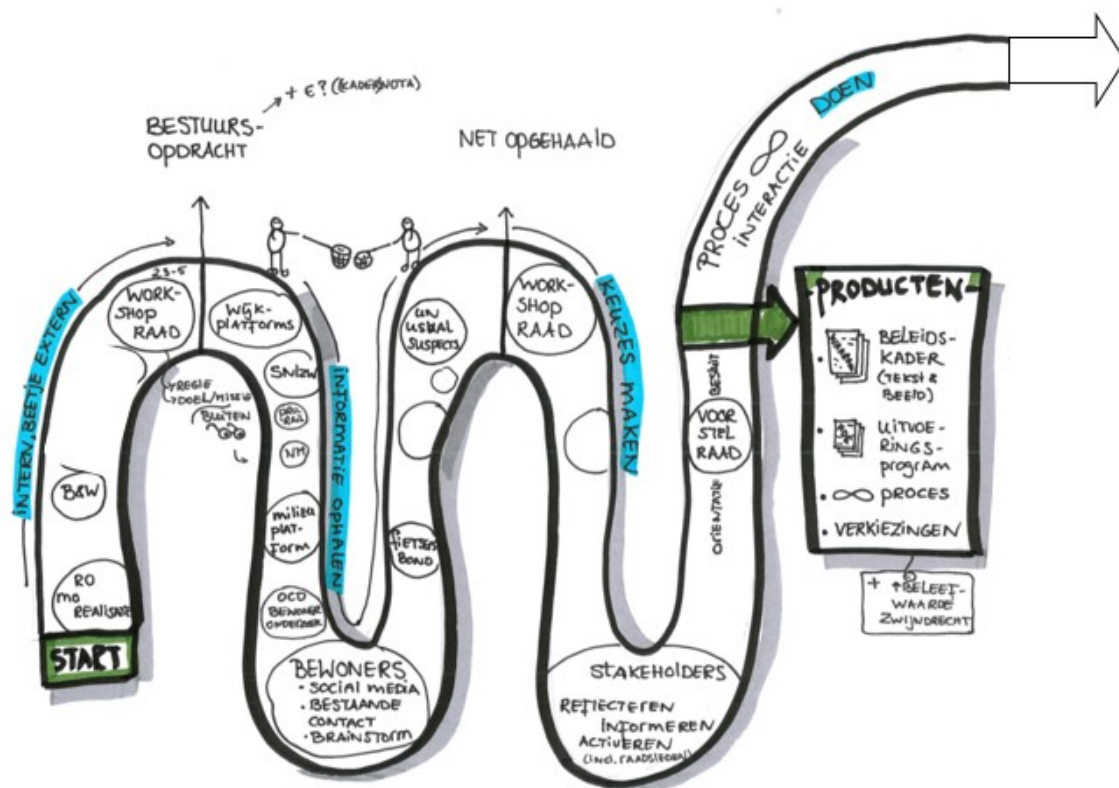
	Betrokkenen	Rol	Uren	Wanneer
Maken van plan van aanpak	Afdeling Ruimtelijke Ontwikkeling	Trekker	25 Specifiek voor groenvisie	Januari /februari 2018
	Strateeg bestuur en organisatie	Afstemming met visie op Zwijndrecht	8	
	Beleidsmedewerkers MO en RO	Input vanuit verschillende beleidsmedewerkers	10	
	Afdeling Realisatie	Toetsen en inbreng leveren vanuit vraagstukken groenbeheer beleid	12	
	Communicatie	Input geven rol communicatie bij activiteiten bewoners / ondernemers	4	
Schrijven van visie en opstellen uitvoeringsprogramma	Afdeling Ruimtelijke Ontwikkeling	Trekker	275	Januari / juni 2018
	Strateeg bestuur en organisatie	Afstemming met visie op Zwijndrecht	16	
	Beleidsmedewerkers MO en RO	Input vanuit verschillende beleidsmedewerkers	40	
	Afdeling Realisatie	Toetsen en inbreng leveren vanuit groenbeheer beleid	36	
	Communicatie	Begeleiding visievorming en publicaties	20	
Projecten en acties uitvoeringsprogramma	Idem bovenstaande	Nader te bepalen	nader te bepalen	Na vaststelling visie (juli 2018?)

Het proces voor het opstellen van het document zal intern worden uitgevoerd. Wel worden medewerkers bijgestaan door een extern adviesbureau op het gebied van groenbeleid, vanwege de specifieke kennis op het gebied van kosten van beheer van groen. Ook worden projecten opgestart die een impuls geven aan het groenbeleid. Daarvoor is maximaal 20.000 euro beschikbaar vanuit het budget van de afdeling RO (gebiedsontwikkeling) en vanuit het budget de afdeling Realisatie.

Voorgesteld wordt om voor de volgende zaken expertise in te huren:

- Hoofdgroenstructuren bepalen, drie middagen workshops intern.
- Gesprekken met inwoners over beleving en functies van groen: tijdens bijeenkomsten en via social media.
- OCD onderzoek (past binnen het raamcontract).

Proces

Stap 1) Inventarisatie en analyse intern:

- Documenten en ambities
- Definiëren groenstructuur en functies huidig groen (intern/beetje extern)

Stap 2) Ophalen van informatie en analyse (het net ophalen):

- Spreken met de wijkplatforms, het milieuplatform, de stichting natuur- en landschap Zwijndrechtse Waard, ProRail, inwoners via het OCD bewonersonderzoek, inwoners via social media, bestaande contacten, dag van de duurzaamheid, brainstormsessies, fietsersbond, natuurmonumenten, initiatiefnemers bijenroute, ondernemersverenigingen, initiatiefnemer groene daken, andere partijen...
- Workshop over functies van groen en kansenkaarten met inwoners (3 x).

Stap 3) Delen van informatie die 'het net ophalen' heeft opgeleverd en een start maken van keuzes. Intern (collega's, college en raad).

Stap 4) Terugkoppelen stakeholders, inwoners en ondernemers over mogelijke keuzes en vervolgvactiteiten (uitvoeringsprogramma).

Stap 5) Voorstellen bespreken met de raad (oriënterend, besluitvormend).

Stap 6) Communicatie inwoners en ondernemers.

Relatie met visie op Zwijndrecht

Op 6 december is de raad en het college een eerste keer bijeen geweest om verschillende scenario's te beschrijven. De scenario's zijn bedoeld als raamwerk om scherpere keuzes te kunnen maken op alle gebieden. De opdracht tot het maken van een groenvisie volgt datzelfde stramien en biedt handvatten voor de inhoudelijke uitwerking op het gebied van groen in relatie tot andere domeinen. De groenvisie voorziet ook een traject van maatschappelijke consultatie / participatie. Dat sluit aan bij de ontwikkeling van de scenario's waarbij de input van het maatschappelijk veld om meerdere niveaus wordt meegenomen. Een tweede bijeenkomst voor de visie van Zwijndrecht vindt plaats in februari, daarbij worden maatschappelijke partners uitgenodigd om mee te discussiëren. De bedoeling is dat de raad na de verkiezingen een scenario uit gaat werken. Voor de uitwerking van de scenario's wordt gebruik gemaakt van bestaande visies zoals de woonvisie, de economische agenda en de energiestrategie. Hoe concreter deze visies een eigen raamwerk aan keuzes hebben, hoe meer focus er kan worden aangebracht in inhoudelijke uitwerking van de integrale toekomstvisie.

Planning en producten

We verwachten dat we de groenvisie met het uitvoeringsprogramma als geheel opleveren na de gemeenteraadsverkiezingen van maart 2018. De groenvisie wordt vastgesteld door de nieuwe raad. We betrekken de huidige raad bij de stappen die we gaan zetten. De raad heeft groen hoog in het vaandel staan en groen is een van de speerpunten. Tijdens het proces dat we de komende maanden opstarten zullen we hen ook informeren en betrekken. Het visiedeel bespreken we ter oriëntatie begin 2018.

Producten:

1. Visie op de meerwaarde groen (tekst en beeld, oriëntatie begin 2018, vaststelling juni 2018).
2. Analyse van functies van openbaar groen per wijk (begin 2018).
3. Advies over hoofdgroenstructuur (drie dagdelen, intern, beetje extern, begin 2018)
4. OCD bewonersonderzoek over beleving Groen (december 2017).
5. Uitvoeringsprogramma met daarin nadere uitwerkingen zoals:
 - Afwegingskader bomen;
 - Kansenskaarten groen.

Afbakening: wat doen we met de groenvisie?

De groenvisie stelt kaders en benoemt de uitgangspunten op hoofdlijnen van het belang van groen. In het uitvoeringsprogramma zullen we actiepunten opnemen om bepaalde onderwerpen verdiepend uit te werken.